

10 Informationsutbyte med utlandet

10.1 Allmänt

Vid utredning av utlandstransaktioner kan ofta information hämtas in genom medverkan från myndighet i utlandet. I lagen (1990:314) och förordning (SFS 1999:320) om ömsesidig handräckning i skatteärenden regleras hur handräckning ska gå till när en utländsk skattemyndighet begär uppgifter från Sverige etc. Vidare regleras handräckning när en svensk myndighet begär motsvarande uppgifter eller hjälp från annan stat.

Med handräckning enligt nämnda lag och förordning avses

- utbyte av upplysningar, häri inbegripet samtidiga skatteutredningar och deltagande i skatteutredningar,
- bistånd vid indrivning, häri inbegripet säkringsåtgärder,
- delgivning av handlingar.

Med utbyte av upplysningar avses förutom det som anges ovan även utbyte av spontana och automatiska kontrolluppgifter.

Överenskommelse om informationsutbyte finns i skatteavtal, lag (SFS 1990:226) om handräckning i skatteärenden mellan de nordiska länderna, EG:s handräckningsdirektiv (77/799/EEG), Rådetsförordningen 1798/2003 och lagen (1990:313) om Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden. Sverige har tecknat skatteavtal med ett 80-tal länder och nya avtal tillkommer ständigt samtidigt som äldre avtal omförhandlas eller sägs upp. Alla skatteavtal utom det med Schweiz och det multilaterala nordiska avtalet (handräckning inom Norden regleras i ovannämnda SFS 1990:226) innehåller en artikel som reglerar informationsutbytet mellan myndigheterna.

I regel kan endast de upplysningar begäras in som kan hämtas in i det egna landet enligt intern rätt och administrativ praxis. Dessutom ska före inhämtandet från utlandet alla möjligheter ha tömts

ut att hämta in informationen i det egna landet. Det är också viktigt att tänka på att begära handräckning så tidigt som möjligt i utredningen, eftersom det ofta tar lång tid att erhålla information från ett annat land.

Kontakter med utländska myndigheter förmedlas tillsvidare av SKV:s huvudkontor. Förändring kan komma att ske eftersom frågan är under utredning. Om revisorn under en pågående revision finner uppgifter som kan antas beröra ett skatteärende i ett annat land ska en spontan kontrolluppgift upprättas, enligt 3 § förordningen om ömsesidig handräckning i skatteärenden och översändas till SKV:s huvudkontor för förmedling till utländsk myndighet.

Inom Norden finns under vissa omständigheter genom det s.k. trekkavtalet möjlighet att göra överföring av preliminära skatter som tagits ut i fel land. Bestämmelsen återfinns i bilaga 2 till förordningen om handräckning i skatteärenden mellan de nordiska länderna.

10.2 Simultana och multilaterala revisioner

Uttrycket simultan revision eller samtidig skatteutredning används när två eller flera stater avtalar om att samtidigt genomföra en granskning. Staterna genomför granskningen var och en inom sin egen jurisdiktion. Granskningen kan avse en eller flera personer (såväl fysiska som juridiska) av gemensamt intresse. I en multilateral revision deltar minst tre EU-länder.

Simultana och multilaterala revisioner är metoder för att tillsammans med andra stater genomföra utredningar av internationella transaktioner.

Simultana revisioner kan för närvarande genomföras enligt det nordiska handräckningsavtalet, Europaråds- och OECD-konventionen, Rådsförordningen 1798/2003 samt med stöd av skatteavtalen med en del länder. I skatteavtalen har man dock inte specificerat att utbytet av uppgifter får ske genom simultan revision. I åtta av de överenskommelser som träffats på senare år, som förtydliganden till skatteavtalen, finns dock simultana revisioner med, nämligen i överenskommelserna med Estland, Italien, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland, Spanien och USA.

Kontakterna med de utländska myndigheterna förmedlas tillsvidare av SKV:s huvudkontor. Förändring kan komma att ske eftersom frågan är under utredning.

För ytterligare information hänvisas till RSV:s Rapport 2002:1 Kontrollinformation i utlandsfrågor.

10.3 Närvaro vid skatteutredningar

Möjlighet finns också att närvara vid skatteutredning i annat land. Närvaro vid skatteutredning innebär dock endast att en svensk revisor är närvarande när revisorn i det andra landet utför granskningen. Revisorn ska alltså inte aktivt delta i granskningen. Motsvarande gäller när en skatterevisor från ett annat land är närvarande vid en granskning i Sverige.

Regler om närvaro vid skatteutredningar i annat land finns i det nordiska handräckningsavtalet, Rådsförordningen 1798/2003 och i Europaråds- och OECD-konventionen. Överenskommelser om närvaro vid utredning i annat land kan också ingås enligt EG:s handräckningsdirektiv med annan medlemsstat inom EU. Sverige har dessutom särskilda överenskommelser med Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Spanien.

Kontakterna med de utländska myndigheterna förmedlas tills vidare av SKV:s huvudkontor. Förändring kan komma att ske eftersom frågan är under utredning. Framställningen ska utöver en redogörelse över ärendet även innehålla en motivering för behovet att på plats få ta del av den utländska utredningen samt önskemål om tidpunkt för närvaron. SKV begär med stöd av gällande avtal hos den behöriga myndigheten i det andra landet att svensk revisor ska få närvara vid skatteutredning hos det utländska företaget. Av praktiska skäl brukar SKV föreslå att den utländska behöriga myndigheten, om framställan bifalles, tar kontakt med den svenska revisorn för bestämmande av tid och plats för utredningen.

10.4 Närvaro av utländsk skatterevisor i Sverige

När begäran från behörig myndighet i utlandet kommer in till SKV görs en prövning av förutsättningarna för närvaro. I regel tas kontakt med berört skattekontor för att redogöra för ärendet samt för att ta reda på när myndigheten kan biträda den utländska begäran.

SKV beslutar i förekommande fall att bifalla den utländska begäran och uppdrar åt skattekontoret att ombesörja utredningen. SKV förordnar dessutom i särskilt beslut den utländska revisorn enligt 4 § i förordningen om ömsesidig handräckning.

Beslut om revision som avser det företag eller den person som ska granskas i Sverige fattas av SKV i vanlig ordning.

Den svenske revisorn ska självfallet medverka till att revisorn från det andra landet erhåller den information och dokumentation som han eller hon behöver för sin utredning. Den svenska revisorn måste därutöver bilda sig en självständig uppfattning om de frågor som omfattas av det andra landets utredning och de skattemässiga konsekvenserna av densamma.

Under inga omständigheter får den utländska revisorn lämnas ensam på företaget.

Precis som vid övriga revisioner ska en revisionspromemoria upprättas.

10.5 Central Liaison Office (CLO)

SKV är behörig myndighet avseende administrativt samarbete med EU:s övriga medlemsstater. CLO inom SKV handlägger uppgifter avseende mervärdesskatt. Den rättsliga grunden för samarbetet är Rådsförordning 1798/2003 samt EG-direktivet 77/799 (79/1070).

Inom ramen för det administrativa samarbetet har CLO främst två uppgifter:

- Att se till att det administrativa samarbetet fungerar effektivt och skyndsamt. I detta ingår bl.a. att se till att avtalade svarsfrister avseende handräkningsärenden hålls. Sverige har inom SCAC (Standing Committee on Administrative Cooperation) åtagit sig att handlägga dessa ärenden inom tre månader (i vissa fall inom en månad).
- Att se till att leveransuppgifter avseende EG-intern varuhandel mellan svenska företag och EG-företag redovisas i VIES (VAT Information Exchange System). I detta åtagande ingår att verka för att uppgiftsskyldigheten fullgörs korrekt i kvartalsredovisningen så att fullständiga och korrekta leveransuppgifter lämnas till övriga medlemsstater under angivande av korrekta involverade VAT (Value Added Tax)-nummer. Uppgifterna kan därmed utgöra underlag för kontrolländamål i övriga medlemsländer.

Vid revision bör revisorn

- prioritera handräkningsärendet så att avtalade svarsfrister kan hållas,
- utnyttja möjligheten att genom handräkning, via CLO, begära information från utländska myndigheter,
- kontrollera att uppgiftsskyldigheten fullgjorts korrekt vad gäller gemenskapsinterna varuleveranser.

Vid SKV finns kontaktpersoner i CLO-frågor som har en god kännedom om internationellt administrativt kontrollsamarbete inom mervärdesskatteområdet.

Se vidare RSV:s Handledning för informationsutbyte med andra stater (RSV 600 utgåva 1).

10.6 Excise Liaison Office (ELO)

Inom SKV finns en organisation vad gäller punktskatter, ELO, som är en ungefärlig motsvarighet till CLO.

10.7 Litteratur

RSV:s Handledning för informationsutbyte med andra stater (RSV 600)

RSV:s Rapport 2002:1 Kontrollinformation i utlandsfrågor